

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. decembra 2013*

„Odvolanie — Žaloba o neplatnosť — Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ — Právo podať žalobu — Aktívna legitímácia — Fyzické alebo právnické osoby — Akty, ktoré sa ich osobne týkajú — Právny akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia — Rozhodnutie vyhlasujúce schému štátnej pomoci za nezlučiteľnú so spoločným trhom — Právo na účinnú súdnu ochranu“

Vo veci C-274/12 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie podané 1. júna 2012,

Telefónica SA, so sídlom v Madride (Španielsko), v zastúpení: J. Ruiz Calzado a J. Domínguez Pérez, abogados, ako aj M. Núñez Müller, Rechtsanwalt,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: P. Němečková a C. Urraca Caviedes, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, E. Juhász a A. Borg Barthet, sudcovia G. Arestis, E. Levits, A. Arabadžiev, A. Prechal, E. Jarašiūnas a C. Vajda (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. februára 2013,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 21. marca 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním spoločnosť Telefónica SA (ďalej len „Telefónica“) navrhuje zrušenie uznesenia Všeobecného súdu Európskej únie z 21. marca 2012, Telefónica/Komisia (T-228/10, ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým tento súd zamietol ako neprípustnú žalobu, ktorou sa Telefónica domáhala zrušenia článku 1 ods. 1 rozhodnutia Komisie 2011/5/ES z 28. októbra 2009 o odpisovaní finančného goodwillu na daňové účely pri nadobúdaní podielu v zahraničných subjektoch C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) vykonávanom Španielskom (Ú. v. EÚ L 7, 2011, s. 48, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Článok 12 ods. 5 zákona 43/1995 z 27. decembra 1995 o dani z príjmov právnických osôb (BOE č. 310 z 28. decembra 1995, s. 37072) stanovoval, že za určitých podmienok môže dôjsť pri nadobudnutí podielu v podniku, ktorý nie je usadený na španielskom území, k vytvoreniu tzv. hodnoty goodwill, ktorá môže byť v nasledujúcich až 20 rokoch predmetom odpisov vedúcich takto k zníženiu daňového zaťaženia nadobúdateľa (ďalej len „predmetná schéma“).
- 3 Európska komisia zastávala názor, že predmetná schéma, ktorá sa nevzťahovala na nadobudnutie podielu v spoločnostiach usadených v Španielsku, predstavovala štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES a vzhľadom na to rozhodnutím z 10. októbra 2007 začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES, ktorým Španielske kráľovstvo a potenciálnych príjemcov tejto schémy vyzvala, aby predložili svoje pripomienky.
- 4 Na záver konania prijala Komisia sporné rozhodnutie.
- 5 Článok 1 ods. 1 sporného rozhodnutia uvádza, že predmetná schéma bola uplatňovaná v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES a vyhlasuje ju za nezlučiteľnú so spoločným trhom.
- 6 Komisia však uznala, že pred začatím konania vo veci formálneho zisťovania a v nadväznosti na vyhlásenia dvoch komisárov pred Európskym parlamentom ponúkla osobitné, bezpodmienečné a navzájom súhlasné záruky takej povahy, že u príjemcov uvedenej schémy mohli vyvolať odôvodnené očakávania týkajúce sa zákonnosti poslednej uvedenej schémy v tom zmysle, že z dôvodu jej chýbajúcej selektívnosti nepatrí do pôsobnosti pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci. V dôsledku toho sa Komisia domnievala, že uvedení príjemcovia mohli odôvodnene očakávať, že sa nebude vracieť nijaká pomoc, a tak rozhodla, že výhody poskytnuté pred 21. decembrom 2007, čo je dátum uverejnenia rozhodnutia Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania v *Úradnom vestníku Európskej únie*, môžu byť za určitých podmienok ponechané.
- 7 Práve z tohto dôvodu článok 1 ods. 2 sporného rozhodnutia stanovuje, že predmetná schéma sa môže na základe zásady ochrany legitímnej dôvery aj naďalej uplatňovať na nadobudnutia vykonané pred uvedeným dátumom.
- 8 Na základe článku 4 ods. 1 sporného rozhodnutia je Španielske kráľovstvo povinné požadovať vrátenie nezlučiteľnej pomoci uvedenej v článku 1 ods. 1 tohto rozhodnutia od príjemcov, ktorých práva v zahraničných spoločnostiach nadobudnuté v rámci nadobudnutí vnútri Spoločenstva, nespĺňajú podmienky uvedené v článku 1 ods. 2 tohto rozhodnutia.
- 9 Článok 5 sporného rozhodnutia stanovuje, že vrátenie predmetnej pomoci sa požaduje bezodkladne a účinne a že Španielske kráľovstvo zabezpečí vykonanie tohto rozhodnutia do štyroch mesiacov od dátumu jeho oznámenia.

- 10 Článok 6 sporného rozhodnutia napokon stanovuje, že Španielske kráľovstvo je povinné poskytnúť Komisii sériu informácií a informovať ju o pokroku vnútroštátnych opatrení prijatých s cieľom vykonať toto rozhodnutie. Na základe článku 6 ods. 1 písm. a) tohto rozhodnutia je Španielske kráľovstvo najmä povinné oznámiť Komisii zoznam príjemcov, ktorí dostali pomoc na základe predmetnej schémy. Je nesporné, že Telefónica bola uvedená na tomto zozname.
- 11 Telefónica nadobudla v rokoch 2005 a 2006 v rámci predmetnej schémy dva podiely, prvý v spoločnosti usadenej v Českej republike a druhý v inej spoločnosti so sídlom v Spojenom kráľovstve, pričom v oboch prípadoch k týmto nadobudnutiam došlo pred dátumom stanoveným v článku 1 ods. 2 sporného rozhodnutia.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnuté uznesenie

- 12 Spoločnosť Telefónica sa vo svojej žalobe proti spornému rozhodnutiu podanej 21. marca 2010 domáhala zrušenia článku 1 ods. 1 tohto rozhodnutia.
- 13 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 30. septembra 2010 podala Komisia námietku neprípustnosti na základe článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Komisia tvrdila, že táto žaloba je neprípustná, pretože spoločnosť Telefónica nepreukázala, že by mala záujem na konaní, a ani to, že by bola sporným rozhodnutím osobne dotknutá. Spoločnosť Telefónica predložila k tejto námietke neprípustnosti písomné pripomienky.
- 14 Napadnutým uznesením Všeobecný súd zamietol žalobu spoločnosti Telefónica ako neprípustnú na základe druhého z dvoch dôvodov neprípustnosti, ktoré predložila Komisia. Všeobecný súd v bode 41 napadnutého uznesenia rozhodol, že Telefónica nie je sporným rozhodnutím osobne dotknutá v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ a v bode 45 toho istého uznesenia rozhodol, že toto rozhodnutie nie je možné kvalifikovať ako akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia v zmysle poslednej časti vety tohto ustanovenia. V dôsledku toho Všeobecný súd zamietol žalobu spoločnosti Telefónica bez toho, aby preskúmal prvý dôvod neprípustnosti založený na nedostatku záujmu na konaní.

Návrhy účastníkov konania

- 15 Spoločnosť Telefónica navrhuje, aby Súdny dvor:
- zrušil napadnuté uznesenie,
 - vyhlásil žalobu vo veci T-228/10 za prípustnú a vrátil ju Všeobecnému súdu, aby rozhodol vo veci samej, a
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov „konaní o prípustnosti na oboch stupňoch“.
- 16 Komisia navrhuje zamietnuť odvolanie a zaviazat spoločnosť Telefónica na náhradu trov konania.

O odvolaní

- 17 Spoločnosť Telefónica uvádza na podporu svojho odvolania tri odvolacie dôvody. Po prvé Všeobecnému súdu vytýka porušenie jej práva na účinnú súdnu ochranu. Po druhé tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne vyložil článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, keď rozhodol, že Telefónica nebola sporným rozhodnutím osobne dotknutá. Po tretie Všeobecný súd podľa nej podal nesprávny výklad pojmu akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia, v zmysle poslednej časti vety tohto ustanovenia.

- 18 Otázka, či právo spoločnosti Telefónica na účinnú súdnu ochranu bolo narušené napadnutým uznesením, vzniká len vtedy, ak Všeobecný súd vyhlásil žalobu spoločnosti Telefónica za neprípustnú na základe správneho výkladu článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. V dôsledku toho treba skúmať prvý odvolací dôvod uvádzaný spoločnosťou Telefónica na podporu jej odvolania až po preskúmaní ostatných dvoch odvolacích dôvodov založených na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa mal dopustiť Všeobecný súd pri výklade uvedeného ustanovenia.
- 19 Treba okrem toho pripomenúť, že článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ stanovuje dva prípady, keď sa priznáva aktívna legitímácia fyzickej alebo právnickej osobe na podanie žaloby proti aktu, ktorý jej nie je určený. Jednak možno podať takúto žalobu pod podmienkou, že tento akt sa jej priamo a osobne týka. Jednak takáto osoba môže podať žalobu proti regulačnému aktu, ktorý sa jej priamo týka a nevyžaduje vykonávacie opatrenia.
- 20 Keby sa malo sporné rozhodnutie považovať za regulačný akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia, ako tvrdí Telefónica v rámci tretieho odvolacieho dôvodu, nemusela by preukázať, ako to uvádza v rámci druhého odvolacieho dôvodu, že je osobne dotknutá týmto rozhodnutím. V prvom rade preto treba preskúmať tretí odvolací dôvod.

O treťom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 21 Telefónica tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že také rozhodnutie v oblasti štátnej pomoci, akým je sporné rozhodnutie, vyžaduje vykonávacie opatrenia v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ.
- 22 Telefónica tvrdí, že rozhodnutie, ktorým sa schéma pomoci vyhlasuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom, má priamy účinok a nevyžaduje vykonávacie opatrenia, keďže okamžite vyvoláva nezákonnosť udelenej pomoci a spravidla z neho vyplýva povinnosť dotknutého členského štátu žiadať jej vrátenie. Opatrenia vydané po takomto rozhodnutí, ktoré môžu byť potrebné na splnenie povinnosti vymáhať pomoc od určitých príjemcov, akými sú opatrenia uvedené v článku 6 ods. 2 sporného rozhodnutia, o ktoré sa Všeobecný súd opiera v bode 43 napadnutého uznesenia, sa týkajú len povinnosti akcesorickej povahy, ktorá nemôže spochybniť priamy účinok článkov výroku tohto rozhodnutia. Telefónica sa domnieva, že ak by sa pripustilo, ako uviedol Všeobecný súd, že každé opatrenie, aj keby bolo obmedzené, ktoré je členský štát povinný prijať na účely vykonania aktu Únie, predstavuje vykonávacie opatrenie v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ, bola by veľká časť regulačných aktov automaticky vylúčená z pôsobnosti tohto ustanovenia, čo by bolo v rozpore s cieľom, ktorý sleduje normotvorca Únie, ktorým je uľahčiť prístup k Všeobecnému súdu jednotlivcom, ktorých záujmy sú dotknuté aktmi nelegislatívnej povahy prijatými inštitúciami Únie.
- 23 Podľa Komisie sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že dospel k záveru, že sporné rozhodnutie nie je možné kvalifikovať ako akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia.
- 24 Keďže pojem vykonávacie opatrenia nie je v Zmluvách definovaný, zdá sa byť logické vykladať ho doslovne, čiže vychádzať z toho, že odkazuje na každý právny akt potrebný na vykonanie iného právneho aktu. Doslovný význam tohto pojmu by zodpovedal významu, ktorý uviedol generálny advokát Jacobs v bode 43 svojich návrhov vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 25. júla 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Rada (C-50/00 P, Zb. s. I-6677), aby poukázal na prípadnú medzeru v súdnom systéme Únie. Podľa Komisie z dokumentov týkajúcich sa prác Európskeho konventu povereného vypracovaním Zmluvy o Ústave pre Európu (Ú. v. EÚ C 310, 2004, s. 1) vyplýva, že v okamihu vypracovania ustanovenia, ktoré sa neskôr stalo poslednou časťou vety článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, bolo zámerom ústavodárnej moci vyplniť túto možnú medzeru v súdnom systéme Európskej únie. Komisia zastáva názor, že zľahčenie podmienok týkajúcich sa aktívnej legitímácie

takisto zodpovedá želaniu dať jednotlivcom možnosť priamej žaloby proti všeobecne platným aktom, avšak obmedziť ju na prípady, keď títo jednotlivci nemajú možnosť spochybníť platnosť vykonávacieho aktu.

- 25 Komisia dodáva, že ak regulačný akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, či už ide o vnútroštátne opatrenie alebo o opatrenie prijaté na úrovni Únie, súdna ochrana jednotlivcov je zaručená ich možnosťou v prípade potreby spochybníť zákonnosť vykonávacieho opatrenia vznesením námietky nezákonnosti týkajúcej sa základného regulačného aktu, ktorý je podkladom takéhoto opatrenia. Nie je teda potrebné, aby mal jednotlivec aktívnu legitimáciu na účely priameho napadnutia základného aktu.
- 26 Pokiaľ ide o sporné rozhodnutie, nie je žiadna pochybnosť, že rozhodnutie zaväzujúce členský štát vymáhať pomoc vyhlásenú za nezlučiteľnú so spoločným trhom vyžaduje vykonávacie opatrenia. Podľa Komisie je takéto rozhodnutie určené len dotknutému členskému štátu a nemôže mať za následok vznik povinnosti priamej platby, pokiaľ ide o príjemcov. Komisia v tejto súvislosti pripomína, že v súlade s článkom 288 štvrtým odsekom druhou vetou ZFEÚ je rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, záväzné len pre nich. Zastáva názor, že na to, aby sa povinnosť vzťahovala na príjemcov, je potrebné, aby členský štát prijal vykonávacie opatrenia, v ktorých sa od týchto posledných uvedených bude vyžadovať vrátenie neoprávnene získanej pomoci. Okrem toho sporné rozhodnutie nariaďovalo Španielskemu kráľovstvu iné vykonávacie opatrenia, okrem povinnosti vymáhať pomoc aj povinnosť ukončiť predmetnú schému.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 27 Ako to uvádza generálna advokátka v bodoch 40 a 41 svojich návrhov, pojem „regulačn[é] akt[y], ktoré... nevyžadujú vykonávacie opatrenia“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ treba vykladať vzhľadom na cieľ tohto ustanovenia, ktorý spočíva, ako vyplýva z jeho genézy, v snahe vyhnúť sa tomu, aby jednotlivec musel porušiť právo, aby sa potom mohol obrátiť na súd. Ak teda právny akt má priame účinky na právnu situáciu fyzickej alebo právnickej osoby bez toho, aby si to vyžadovalo vykonávacie opatrenia, táto osoba by mohla byť zbavená účinnej súdnej ochrany, keby nemala k dispozícii možnosť priamo sa obrátiť na súd Únie s cieľom napadnúť platnosť tohto regulačného aktu. V prípade neexistencie vykonávacích opatrení totiž fyzická alebo právnická osoba, hoci priamo dotknutá predmetným aktom, by sa mohla domôcť súdneho preskúmania tohto aktu len po tom, ako porušila ustanovenia uvedeného aktu tak, že by sa odvolávala na protiprávnosť týchto ustanovení v rámci druhov súdnych konaní, ktoré môže využiť na vnútroštátnych súdoch.
- 28 V tejto súvislosti treba v prvom rade spresniť, že keď právny akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, súdne preskúmanie dodržiavania právneho poriadku Únie sa vykoná bez ohľadu na otázku, či uvedené opatrenia vydala Únia alebo členské štáty. Keďže fyzické alebo právnické osoby nemôžu z dôvodu podmienok prípustnosti stanovených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ napadnúť priamo na súde Únie právny akt Únie, sú chránené proti tomu, aby sa voči nim uplatňoval takýto akt možnosťou napadnúť vykonávacie opatrenia, ktoré tento akt vyžaduje.
- 29 Ak vykonanie uvedených aktov prináleží inštitúciám, orgánom alebo organizáciám Únie, fyzické alebo právnické osoby môžu podať priamu žalobu na súde Únie voči vykonávacím aktom za podmienok uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ a na podporu tejto žaloby sa odvolať na neplatnosť predmetného základného aktu na základe článku 277 ZFEÚ. V prípade, ak vykonanie prináleží členskému štátom, môžu sa tieto odvolávať na neplatnosť predmetného základného aktu pred vnútroštátnym súdom, ktorý sa v tejto súvislosti v zmysle článku 267 ZFEÚ obráti na Súdny dvor prostredníctvom prejudiciálnej otázky (rozsudok z 3. októbra 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, C-583/11 P, bod 93).

- 30 V druhom rade, ako uviedla generálna advokátka v bode 48 svojich návrhov, na účely posúdenia toho, či právny akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, treba vychádzať z postavenia osoby, ktorá sa odvoláva na právo podať žalobu na základe článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ. Je teda irelevantné, či predmetný akt vyžaduje vykonávacie opatrenia vo vzťahu k ostatným subjektom.
- 31 V treťom rade, na účely overenia, či napadnutý akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, treba odkázať výlučne na predmet žaloby a v prípade, že žalobca sa domáha len čiastočného zrušenia aktu, sú to len vykonávacie opatrenia, ktoré táto časť aktu prípadne vyžaduje, ktoré musia v prípade potreby byť zohľadnené.
- 32 Tretí odvolací dôvod uvádzaný spoločnosťou Telefónica na podporu svojho odvolania treba skúmať s ohľadom na tieto spresnenia.
- 33 Ako uviedla generálna advokátka v bode 33 svojich návrhov, jediným cieľom žaloby spoločnosti Telefónica bolo namietat čiastočnú nezlučiteľnosť predmetnej schémy so spoločným trhom, tak ako bola vyhlásená v článku 1 ods. 1 sporného rozhodnutia a nekritizovala vrátenie pomoci nariadené v článku 4 ods. 1 tohto rozhodnutia, ani ostatné výzvy adresované Španielskemu kráľovstvu v článku 6 ods. 2 tohto rozhodnutia.
- 34 V prvom rade, ako uviedla generálna advokátka v bode 48 svojich návrhov, vyhlásenie čiastočnej nezlučiteľnosti predmetnej schémy so spoločným trhom konštatované v článku 1 ods. 1 sporného rozhodnutia je určené len členskému štátu, ktorý je adresátom rozhodnutia, v predmetnom prípade Španielskemu kráľovstvu, takže toto rozhodnutie nie je záväzné voči iným osobám v súlade s článkom 288 štvrtým odsekom ZFEÚ.
- 35 V druhom rade cieľom článku 1 ods. 1 sporného rozhodnutia je výlučne konštatovať nezlučiteľnosť predmetnej schémy so spoločným trhom. Nedefinuje špecifické dôsledky, ktoré toto vyhlásenie má pre každého z jednotlivcov, dôsledky, ktoré sa prejavujú formou správnych aktov ako daňový výmer, ktorý predstavuje ako taký vykonávacie opatrenie, ktoré článok 1 ods. 1 sporného rozhodnutia „vyžaduje“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ.
- 36 V dôsledku toho Všeobecný súd v bode 44 napadnutého uznesenia správne rozhodol, že opatrenia, ktorých cieľom je vykonať rozhodnutie o nezlučiteľnosti, medzi ktoré patrí najmä rozhodnutie spočívajúce v zamietnutí žiadosti o čerpanie predmetnej daňovej výhody, pričom žalobca môže napadnúť toto zamietnutie takisto na vnútroštátnom súde, sú vykonávacie opatrenia k spornému rozhodnutiu.
- 37 Takéto konštatovanie má samo osebe takú povahu, že odôvodňuje zamietnutie argumentácie spoločnosti Telefónica na Všeobecnom súde, podľa ktorej sporné rozhodnutie nevyžaduje vykonávacie opatrenia.
- 38 V dôsledku toho Všeobecný súd v bode 45 napadnutého uznesenia oprávnené rozhodol, že nezávisle od toho, či sporné rozhodnutie bolo právnym aktom, podmienky prípustnosti stanovené v poslednej časti vety v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ neboli v predmetnom prípade splnené.
- 39 Vzhľadom na všetky tieto úvahy treba zamietnuť tretí odvolací dôvod uvádzaný spoločnosťou Telefónica na podporu svojho odvolania.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 40 Podľa spoločnosti Telefónica sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď vykonal príliš reštriktívny výklad pojmu skutočný príjemca schémy pomoci, ktorá bola predmetom rozhodnutia Komisie, ako vyplýva najmä z rozsudku z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, Zb. s. I-4727). Spoločnosť Telefónica tvrdí, že na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd v bodoch 24 a 25 napadnutého uznesenia, dôležité nie je to, že časť subjektov, ktorá naozaj čerpala predmetnú pomoc, patrí medzi tých, ktorí musia určite pomoc vrátiť, ale stačí, aby existovalo riziko, že jej záujmy budú vážne dotknuté, ako by to bolo v prípade, ak by musela vrátiť uvedenú pomoc.
- 41 Telefónica sa domnieva, že je dvojakovo vystavená riziku povinnosti vrátiť poskytnutú pomoc napriek tomu, že Komisia uznala jej legitímnu dôveru. Na jednej strane výnimka z povinnosti vymáhania stanovená v článku 1 ods. 2 a 3 sporného rozhodnutia je v súčasnosti predmetom konania o žalobe o neplatnosť na Všeobecnom súde vo veci Deutsche Telekom/Komisia (T-207/10). Ak sa tejto žalobe vyhovie, Telefónica by mohla byť povinná vrátiť pomoc, ktorá jej bola poskytnutá. Na druhej strane konštatovanie v tom istom rozhodnutí, podľa ktorého pravidlá týkajúce sa odpisovania goodwillu predstavujú protiprávnu pomoc, umožní tretím osobám, konkurentom príjemcov tejto pomoci, podať žaloby na vnútroštátnej úrovni s cieľom získať náhradu za akúkoľvek vzniknutú škodu.
- 42 Komisia sa však domnieva, že judikatúra stanovuje, že musia byť splnené dve podmienky na to, aby žalobca bol osobne dotknutý za okolností, o aké ide vo veci samej. V prvom rade žalobca musí mať postavenie skutočného príjemcu individuálnej pomoci poskytnutej v rámci schémy pomoci. V druhom rade musí byť zaviazaný na vrátenie predmetnej pomoci alebo prinajmenšom musí existovať riziko, že ju bude musieť vrátiť. Na rozdiel od tvrdení spoločnosti Telefónica však nestačí, aby žalobcovi hrozilo, že jeho záujmy budú vo všeobecnosti závažne poškodené. Teóriu, podľa ktorej by bol žalobca osobne dotknutý z dôvodu samotnej skutočnosti, že bol príjemcom schémy pomoci, Súdny dvor zamietol v rozsudkoch z 2. februára 1988, Kwekerij van der Kooy a i./Komisia (67/85, 68/85 a 70/85, Zb. s. 219, bod 15), ako aj zo 7. decembra 1993, Federmineraria a i./Komisia (C-6/92, Zb. s. I-6357, body 11 až 16).
- 43 V každom prípade v predmetnej veci neexistuje žiadne riziko, že by mala Telefónica vrátiť pomoc, ktorú čerpala, ani to, že by jej záujmy boli závažne poškodené, pretože od prijatia sporného rozhodnutia je jasné, že sa môže spoľahnúť na zásadu ochrany legitímnej dôvery.

Posúdenie Súdny dvorom

- 44 Treba pripomenúť, že sporné rozhodnutie nebolo spoločnosti Telefónica určené a že toto rozhodnutie vyžaduje, ako vyplýva z bodov 34 až 36 tohto rozsudku, vykonávacie opatrenia.
- 45 Podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ fyzická alebo právnická osoba môže podať žalobu proti aktu, ktorý jej nie je určený alebo ktorý vyžaduje vykonávacie opatrenia, len ak sa jej tento akt priamo a osobne týka.
- 46 Pokiaľ ide o druhú z týchto podmienok, teda podmienku osobnej dotknutosti predmetným aktom, z ustálenej judikatúry vyplýva, že iné subjekty ako osoby, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sú osobne dotknuté, len ak sa ich toto rozhodnutie týka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené (rozsudky z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, Zb. s. 197, 223, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, už citovaný, bod 52, ako aj Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, už citovaný, bod 72).

- 47 Ako uviedol Všeobecný súd v bode 28 napadnutého uznesenia, z ustálenej judikatúry takisto vyplýva, že možnosť určiť viac alebo menej presne počet, alebo dokonca aj totožnosť právnych subjektov, na ktoré sa opatrenie uplatní, vôbec neznamená, že tieto subjekty sa musia považovať za osobne dotknuté týmto opatrením, ak sa toto uplatnenie uskutočňuje na základe objektívnej právnej alebo faktickej situácie definovanej dotknutým aktom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. novembra 2001, *Antillean Rice Mills/Rada*, C-451/98, Zb. s. I-8949, bod 52).
- 48 Treba konštatovať, že o taký prípad ide pri článku 1 ods. 1 sporného rozhodnutia, ktorého zrušenia sa spoločnosť Telefónica domáha a vzhľadom na ktoré treba v dôsledku toho skúmať aktívnu legitimitáciu spoločnosti Telefónica. Tento článok 1 ods. 1 sa uplatňuje na objektívne určené situácie a vyvoláva záväzné právne účinky vo vzťahu k skupinám osôb určených všeobecným a abstraktným spôsobom. Telefónica nemôže v dôsledku toho tvrdiť, že je osobne dotknutá týmto ustanovením.
- 49 Článok 1 ods. 1 sporného rozhodnutia má len taký účinok, že bráni do budúcnosti akejkoľvek osobe čerpať pomoc z predmetnej schémy. Podľa ustálenej judikatúry podnik v zásade môže napadnúť rozhodnutie Komisie zakazujúce schému pomoci, ak nie je dotknutý týmto rozhodnutím, len z dôvodu, že patrí do predmetného odvetvia a vzhľadom na postavenie potenciálne oprávnenej osoby v rámci uvedenej schémy (pozri rozsudok z 19. októbra 2000, *Taliansko a Sardegna Lines/Komisia*, C-15/98 a C-105/99, Zb. s. I-8855, bod 33 a citovanú judikatúru).
- 50 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd v bode 41 napadnutého uznesenia oprávnene rozhodol, že Telefónica nie je osobne dotknutá článkom 1 ods. 1 sporného rozhodnutia v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.
- 51 Z vyššie uvedeného vyplýva, že druhý odvolací dôvod, ktorý Telefónica uvádza na podporu svojho odvolania, sa musí takisto zamietnuť.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 52 Spoločnosť Telefónica tvrdí, že Všeobecný súd tým, že zamietol jej žalobu ako neprípustnú, porušil jej právo na účinnú súdnu ochranu, vyplývajúce z článkov 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ako aj z článku 47 Charty základných práv Európskej únie.
- 53 Telefónica najmä tvrdí, že sa nemôže domôcť súdneho preskúmania článku 1 ods. 1 sporného rozhodnutia formou námietky, tak, že by začala spor s daňovým orgánom a odvolávala sa na predmetnú schému napriek jej zrušeniu v platnom španielskom právnom rámci, aby tak docielila, že sa príslušný vnútroštátny súd obráti na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa posúdenia platnosti na základe článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ. To by si totiž vyžadovalo, aby sa rozhodla spáchať porušenie práva, teda, aby konala úmyselne spôsobom, ktorý je v rozpore s platnou právnou úpravou. Úmyselným porušením práva by však išla nielen proti kódexom správania, ktoré podpísala, ale tiež by sa vystavila určitému riziku, že španielsky daňový orgán sa rozhodne využiť svoju sankčnú právomoc na základe série ustanovení uplatniteľnej daňovej právnej úpravy.
- 54 Komisia pripomína, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Zmluva o FEÚ svojimi článkami 263 ZFEÚ a 277 ZFEÚ na jednej strane a článkom 267 ZFEÚ na druhej strane zriadila ucelený systém právnych prostriedkov a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov inštitúcií, ktorá je zverená súdom Únie.

55 Domnienka spoločnosti Telefónica, podľa ktorej Všeobecný súd mal preskúmať podmienky, za ktorých bolo naozaj možné využiť vnútroštátny súdny postup, by sa mala okrem toho zamietnuť. Nie je možné pripustiť výklad režimu právnych prostriedkov, podľa ktorého by bola možná priama žaloba o zrušenie na súde Únie, ak by sa dalo preukázať po tom, ako súd Únie konkrétne preskúmal vnútroštátne procesné pravidlá, že tieto pravidlá nepovoľujú jednotlivcovi podať žalobu umožňujúcu mu spochybníť platnosť sporného aktu Únie. Takýto systém by si vyžadoval, aby súd Únie preskúmal a podal výklad vnútroštátneho procesného práva, čo by išlo nad rámec jeho právomoci v rámci skúmania zákonnosti aktov inštitúcií Únie. V každom prípade je nemožné, aby jednotlivec mohol podať žalobu o neplatnosť na súd Únie, aj keď sa javí, že vnútroštátne procesné pravidlá mu umožňujú spochybníť platnosť napadnutého aktu Únie len po tom, ako ho porušil.

Posúdenie Súdny dvorom

56 Na úvod treba pripomenúť, že Únia je právnou úniou, v ktorej jej inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov najmä so Zmluvami, všeobecnými zásadami práva, ako aj základnými právami (rozsudok Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, už citovaný, bod 91).

57 Súdne preskúmanie dodržiavania právneho poriadku Únie zabezpečuje, ako vyplýva aj z článku 19 ods. 1 ZEÚ, Súdny dvor a súdy členských štátov. Na tieto účely Zmluva o FEÚ, konkrétne články 263 ZFEÚ a 277 ZFEÚ na jednej strane a článok 267 ZFEÚ na druhej strane, zriadila ucelený systém právnych prostriedkov a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov Únie, ktorá je zverená súdom Únie (rozsudok Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, už citovaný, body 90 a 92).

58 Ako vyplýva z bodov 34 až 36 tohto rozsudku, sporné rozhodnutie vyžaduje vykonávacie opatrenia v dotknutom členskom štáte voči spoločnosti Telefónica.

59 V dôsledku toho, hoci Telefónica nemôže z dôvodu podmienok prípustnosti uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ priamo napadnúť sporné rozhodnutie na súde Únie, môže sa domáhať neplatnosti tohto rozhodnutia na vnútroštátnych súdoch a dosiahnuť, aby sa tieto súdy obrátili formou prejudiciálnych otázok na Súdny dvor na základe článku 267 ZFEÚ, najmä ak napadne pred týmito súdmi správny akt, ktorým sa jej odmieta využiť možnosť odpisovania vyplývajúca z predmetnej schémy.

60 Z toho vyplýva, že prvý odvolací dôvod uvádzaný spoločnosťou Telefónica na podporu jej odvolania musí byť zamietnutý.

61 Keďže žiadny z troch odvolacích dôvodov uvádzaných spoločnosťou Telefónica na podporu jej odvolania neuspel, treba zamietnuť toto odvolanie v plnom rozsahu.

O trovách

62 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

63 Keďže Komisia navrhla zaviazat spoločnosť Telefónica na náhradu trov konania a Telefónica nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamietá.

2. Telefónica SA je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy